

Retningslinjer for støtteordning for godstransport i forbindelse med tap på grunn av flommen som førte til kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen.

Retningslinjer for støtteordning for godstransport i forbindelse med tap på grunn av flommen som førte til kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen.

Retningslinjene er fastsatt av Jernbanedirektoratet 21. september 2023, basert på Samferdselsdepartementets brev av 20. september 2023. og oppdatert 27. mai 2024. Retningslinjene må anses midlertidige før Stortinget har behandlet saken.

Retningslinjene er utarbeidet iht. § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og kapittel 6 i bestemmelser om økonomistyring i staten. Støtteordningen faller innunder det alminnelige gruppeunntaket (GBER) art. 50 i EØS-avtalen, og trenger derfor ikke forhåndsgodkjennelse av ESA. Retningslinjene er utarbeidet basert på kravene i GBER art. 50.

1. Mål for ordningen

Målet for ordningen er å støtte godsselskapene som har eller har hatt inntektstap som følge av kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen i forbindelse med flommen som følge av ekstremværet *Hans*. Støtten skal bidra til at togselskapene kan opprettholde trafikken så langt som mulig, og sikre at trafikken kommer tilbake til et normalt nivå så raskt som mulig etter at ny bru på er på plass.

2. Kriterier for måloppnåelse

Måloppnåelse vurderes ut fra at godstransporten på norsk jernbane ikke blir redusert på lang sikt som en direkte følge av brukollapsen.

3. Målgruppe for ordningen

Støttemottakere er jernbaneforetak, jf. jernbaneforskriften § 1-7, bokstav b, og som på tidspunktet for brukollapsen var tildelt ruteleie på og utførte godstransport på Dovrebanen. Videre må jernbaneforetaket ha lidt et direkte tap som følge av brukollapsen.

4. Hva kan man søke om støtte til?

Støtteordningen er utarbeidet basert på GBER art. 50, som legger føringer på hvilke økonomiske tap som kan dekkes. Tapene som dekkes, må være en direkte følge av kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen, forårsaket av flom på grunn av ekstremværet *Hans*.

Tapene som dekkes skal beregnes med utgangspunkt i EBIT (driftsresultat før finans og skatt) for den godstransporten som er direkte berørt av brukollapsen. Støttebeløpet tar utgangspunkt i differansen mellom EBIT for måned det søkes støtte om, sammenlignet med et gjennomsnitt for samme måned de tre år som velges blant de fem seneste årene før bruens kollaps ved å utelukke de to årene som ga henholdsvis best og dårligst EBIT, beregnet for den samme måneden av året. Sammenligningstallene skal justeres etter SSB sin konsumprisindeks for transport fra sammenlignbare måneder til aktuell måned det søkes støtte til.

For perioden 14. august til 31. august 2023 må tapet sammenlignes med tilsvarende periode, og beregnes som ovenfor.

Hvis det ikke finnes sammenligningsgrunnlag som beskrevet over, skal dette begrunnes. Dette kan for eksempel gjelde relativt nyetablert virksomhet. I disse tilfellene skal EBIT for måned det søkes støtte om sammenlignes med et gjennomsnitt for tre måneder som velges blant de fem seneste månedene før bruens kollaps, ved å utelukke de to månedene som ga henholdsvis best og dårligst EBIT. For perioden 14. august til 31. august 2023, må tapet sammenlignes med gjennomsnittet for de 18 siste dagene for de tre månedene som velges blant de fem seneste månedene før bruens kollaps, ved å utelukke de to månedene som ga henholdsvis best og dårligst EBIT.

Søker har plikt til å benytte seg av alternative ruteleier som er tildelt for å sikre opprettholdelse av godstransport på jernbane i forbindelse med kollapsen av Rankleiv bru. Denne alternative netto inntekten vil justere støtten tilsvarende, basert på EBIT for alternativ rute.

Tapene som oppfyller kriteriene dekkes med 95 %.

Støtten og andre utbetalinger som skal kompensere for tapet, herunder betalinger i henhold til forsikringspoliser, skal ikke overstige 95 % av de støtteberettigede kostnadene.

Det gis ikke støtte for tap som kan kompenseres gjennom andre ordninger, som forsikringer. Utbetalinger etter slike ordninger, blir å regne som sparte kostnader ved beregning av tilskuddsbeløpet. Ubenyttet rett til utbetalinger behandles på samme måte.

5. Varighet og budsjett

Støtteordningen kan kun dekke tapene de første seks måneder etter at naturkatastrofen inntraff. Naturkatastrofen i dette tilfelle inntraff da bruene kollapset den 14. august 2023.

Tap fra 14. august 2023 til 13. februar 2024 kan søkes dekket av ordningen. Siste frist til å søke støtte under ordningen er 31. juli 2024.

Det er gitt samtykke til å utgiftsføre inntil 120 mill. kroner i statsregnskapet for 2023 og 150 mill. kroner i statsregnskapet for 2024 på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 77 Støtte til godstogselskaper etter ekstremværet *Hans*, jf. kongelig resolusjon nr. 1/2023-2024 fra Samferdselsdepartementet. Utbetalinger av støtte før Stortingets vedtak foreligger tar forbehold om endelig innretting av ordningen i tråd med Stortingets behandling. Frem til Stortinget har fattet et vedtak skal utbetalingene begrenses til det som er strengt nødvendig for å oppnå formålet med støtteordningen.

Videre tas det forbehold om Stortingets årlige budsjettvedtak for tilsagn og utbetaling av støtte etter denne ordningen. Dersom bevilgningen ikke dekker søknadsbeløpene i henhold til retningslinjene, vil støtten avkortes forholdsmessig.

6. Tildelingskriterier og utmåling av støtte

Støtten tildeles på bakgrunn av beregnet tap som beskrevet under punkt 4 ovenfor.

7. Krav til søknadens innhold

Søker må beregne og redegjøre for sine direkte tap knyttet til brukollapsen. Tapet må dokumenteres på en slik måte at støttegiver kan realitetsbehandle søknaden.

Søknaden må inneholde regnskap for måneden det søkes støtte for, samt sammenligningstall i tråd med punkt 4 ovenfor. Det er kun regnskap knyttet til den godstransporten som er direkte berørt av brukollapsen som skal sammenlignes. I tillegg skal regnskapstall fra alternativ godstransport som får betydning for det samlede tapet også vedlegges.

Regnskapstallene skal så langt som mulig følge oppstillingsplan i regnskapsloven § 6-1, samt vise sum driftsinntekter og sum driftskostnader. I oppstillingen skal EBIT komme klart frem som en egen regnskapslinje.

Eventuell kompensasjon fra andre ordninger skal komme frem i egne linjer i regnskapsoppsettet.

Hvis det er andre forhold i regnskapet som gjør at det ikke er sammenligningsbart, skal dette opplyses om.

Det må vedlegges en uavhengig revisorvurdering om sammenhengen mellom tapet og brukollapsen som nevnt under pkt. 4. Revisor må i tillegg attestere at eventuelle fordelingsnøkler ikke er endret fra regnskapene som sammenlignes. Hvis fordelingsnøkler er endret, skal dette begrunnes. Støttegiver forbeholder seg retten til å vurdere hvilken betydning endring i fordelingsnøkler får for utregning av støtten.

Søker skal også oppgi om de har søkt om eller mottatt annen kompensasjon eller offentlig støtte. Støttegiver forbeholder seg retten til å vurdere hvilken betydning rett til eller utbetaling av slik kompensasjon eller støtte får for søknaden.

Søker skal oppgi om de skylder skatter og avgifter til norske myndigheter og hvorvidt de er under avvikling eller konkurs. Støttegiver forbeholder seg retten til å vurdere hvilken betydning slike forhold får for søknaden.

I tillegg til regnskapstall, skal søker erklære:

- at tapet har oppstått som følge av brukollapsen den 14. august 2023 på Dovrebanen
- at kostnader ved virksomheten er begrenset så langt som mulig

Retningslinjer for støtteordning for godstransport i forbindelse med tap på grunn av flommen som førte til kollapsen av Randklev bru på Dovrebanen.

- at alternative inntektskilder er utnyttet, og riktig oppgitt
- at søker ikke mottar eller har rett til kompensasjon eller dekning for tilsvarende tap fra andre ordninger eller forsikringer
- at driften er gjennomført med aktsomhet og i samsvar med gjeldende lovverk

Jernbanedirektoratet forbeholder seg retten til å be om ytterligere informasjon eller dokumentasjon etter innsendt søknad, dersom det viser seg å være behov for det.

Søknaden skal underskrives av administrerende direktør.

Søknader som ikke inneholder fullstendig informasjon eller dokumentasjon, kan avvises uten realitetsbehandling.

8. Om søknadsprosessen

Støtten gis hovedsakelig etterskuddsvis per kalendermåned, men forhåndsutbetaling av deler av støtten kan vurderes ved særskilt behov. Ved forhåndsutbetaling vil dette komme til fratrukk ved senere utbetalinger.

Jernbanedirektoratet forvalter støtteordningen. All relevant informasjon om ordningen, årlige midler, søknadsskjema og frister, vil fremgå av utlysninger på Jernbanedirektoratets hjemmeside. Søknad om støtte sendes til Jernbanedirektoratet.

Støtte tilkjennes gjennom tilskuddsbrev som vil inneholde informasjon om vilkår for støtte, krav til rapportering og hvordan støtten vil bli utbetalt. Søker må innen 2 uker fra mottak av tilskuddsbrevet sende skriftlig aksept av vilkårene for støtten. Hvis Jernbanedirektoratet ikke mottar aksept av vilkår innen fristen, bortfaller støtten uten ytterligere varsel.

9. Etterjustering av støttebeløp

Når årsregnskapet er fastsatt for 2023 og deretter for 2024, skal søker legge frem ny bekreftelse av uavhengig revisor av innholdet i søknaden. Eventuelle korrigeringer som får betydning for støttebeløpet, skal komme frem av bekreftelsen. Jernbanedirektoratet vil deretter gjøre en endelig avregning av støtten, innenfor de budsjettmessige rammene.

10. Klagerett og innsyn

Jernbanedirektoratet er et direktorat under Samferdselsdepartementet. Klage på vedtak etter retningslinjene følger reglene i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Som hovedregel er dokumenter til og fra Jernbanedirektoratet offentlige. Unntak fra offentlighet må ha hjemmel i lov av 19.5.2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

11. Sanksjoner og tilbakebetaling

Dersom en støttemottaker eller noen på dens vegne, gir eller har gitt ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i forbindelse med søknad om støtte, og dette medfører at støtten utbetales uberettiget eller med for stort beløp, forbeholder støttegiver seg retten til å kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt. Rente kan fastsettes etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven). Renten løper fra forfallsdato.

Dersom det er utbetalt støtte i strid med bestemmelsene i disse retningslinjene, skal det uriktig utbetalte beløpet tilbakebetales Jernbanedirektoratet.

12. Evaluering

Jernbanedirektoratet vil gjennomføre evalueringer av denne støtteordningen. Dette gjøres for å få informasjon om ordningen er effektiv i forhold til fastsatte mål, samfunnsnytt, ressursbruk og organisering. Ved mottak av tilskudd, samtykker tilskuddsmottakere til å bidra med informasjon Jernbanedirektoratet måtte etterspørre i forbindelse med slike evalueringer.

13. Endring av retningslinjene

Jernbanedirektoratet kan, i samråd med Samferdselsdepartementet, endre disse retningslinjene.